

Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Enkhuizen

2022

Inhoudsopgave

1.	Algemene voorwaarden	1
1.1	Voorliggende voorzieningen	1
1.2	Moment van indiening van de aanvraag om bijzondere bijstand	1
1.3	Zeer dringende redenen	2
1.4	Bestedingsverplichting	2
1.5	Medisch advies	2
2.	Beoordelingskader (vier vragen)	3
2.1	Doen de kosten zich daadwerkelijk voor?	4
2.2	Zijn de kosten noodzakelijk?	4
2.3	Zijn de kosten gemaakt door bijzondere omstandigheden?	4
2.4	Kunnen de kosten worden betaald uit de aanwezige middelen?	4
3.	Draagkracht	6
3.1	In aanmerking te nemen middelen	6
3.2	Draagkrachtruimte	7
3.3	Draagkrachtperiode	8
3.4	Wijziging draagkracht tijdens de draagkrachtperiode	8
4.	Hoogte van de kosten	9
4.1	Goedkoopste adequate voorziening	9
4.2	Drempelbedrag	9
5.	Vorm van de bijzondere bijstand	10
5.1	Bijstand om niet	10
5.2	Bijzondere bijstand als leenbijstand	10
5.3	Bijzondere bijstand in natura	10
6.	Kindregelingen (tot 18 jaar)	11
6.1	Babyuitzet en kosten na de geboorte van een kind	11
6.2	Peuterspeelzaal voor peuters met taalachterstand	11
6.3	Reiskosten uit huis geplaatste kinderen	12
6.4	Jongeren van 18 tot met 20 jaar	12
6.5	Reiskosten kind naar nieuwkomersklas voortgezet onderwijs	12
6.6	Kosten voortgezet- en beroepsonderwijs	12
7.	Medische kosten	14
7.1	Basisverzekering	14
7.2	Aanvullende verzekering	14
7.3	Verplicht eigen risico	14
7.4	Vrijwillig eigen risico	14
7.5	Eigen bijdrage Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	14
7.6	Eigen bijdrage Wet langdurige zorg (Wlz)	14
7.7	Eigen bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw)	14
7.8	Medische kosten buiten pakket zorgverzekeringswet	15
7.9	Drempelbedrag medische kosten	15

7.10	Meerkosten mensen met een beperking en/ of chronische ziekte.....	15
8.	Collectieve aanvullende zorgverzekering (gemeentepolis).....	16
9.	Kosten voor rechtsbijstand, bewindvoering, mentorschap en curatorschap	17
9.1	Rechtsbijstand	17
9.2	Bewindvoering, curatele en mentorschap	17
9.3	Proceskosten tegenpartij	18
10.	Hulp bij schulden.....	19
10.1	Budgetcoaching en budgetbeheer	19
10.2	Beloning WSNP-bewindvoerder	19
10.3	Schuldhulpverlening zelfstandigen.....	19
10.4	Middelen waarover men redelijkerwijs kan beschikken	19
11.	Reiskosten.....	21
11.1	Detentie	21
11.2	Woon-werkverkeer	21
11.3	Bezoek ziek familielid	21
11.4	Omgangsregeling.....	21
11.5	Vrijwaringsbewijs.....	21
12.	Bijzondere bijstand voor vergunninghouders	22
12.1	Overbruggingsuitkering	22
12.2	Inrichtingskosten	22
12.3	Fiets.....	22
12.4	Extra kosten inburgering.....	22
13.	Incidentele woonkosten.....	24
13.1	Verhuiskosten	24
13.2	Opknapkosten.....	24
13.3	Inrichtingskosten (duurzame gebruiksgoederen).....	25
13.4	Vervanging duurzame gebruiksgoederen	25
14.	Begrafenis en crematie (uitvaartkosten)	27
14.1	Opdracht tot lijkbezorging.....	27
14.2	Geen opdracht tot lijkbezorging	28
15.	Individuele inkomenstoelage	29
16.	Overig.....	31
17.	Periodieke woonkosten	32
17.1	Woonkostentoeslag bij een huurwoning.....	32
17.2	Kosten huis	33
18.	Slotbepalingen.....	35
18.1	Inwerkingtreding.....	35
18.2	Overgangsrecht.....	35
18.3	Citeertitel.....	35
	Begrippenlijst	36

Beleidsregels bijzondere bijstand Enkhuizen 2022

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten tot het vaststellen van 'Beleidsregels bijzondere bijstand Enkhuizen 2022'.

Door bijzondere omstandigheden kan iemand extra noodzakelijke kosten maken, waarin zijn of haar inkomen niet voorziet. In dat geval bestaat er in beginsel recht op bijzondere bijstand (artikel 35 lid 1 Participatiewet). Voor zover de belanghebbende voor dergelijke kosten geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening en deze uitgaven naar het oordeel van het college evenmin uit de eigen middelen kunnen worden voldaan, kan daarvoor bijzondere bijstand worden verstrekt. Burgemeester en wethouders hebben enige mate van beleidsvrijheid met betrekking tot de verlening van bijzondere bijstand. Gelet op de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht dient de invulling hiervan zoveel mogelijk duidelijk te worden vastgelegd. Daarvoor worden deze beleidsregels vastgesteld (artikel 4:81 Awb). In deze beleidsregels zijn kosten omschreven die in zijn algemeenheid aangemerkt worden als bijzondere kosten. Kosten waarvan duidelijk moet zijn op welke manier hier mee omgegaan wordt. Dat betekent niet dat voor kosten die niet in de beleidsregels staan geen bijzondere bijstand kan worden verleend. Steeds weer is de beoordeling van een aanvraag maatwerk.

Dit document wordt onder andere gebruikt door de consultants van de SED-organisatie. Zij verrichten werkzaamheden voor drie gemeenten tegelijk. De beleidsregels bijzondere bijstand komen grotendeels overeen. De lokale verschillen zijn voor de duidelijkheid met een andere kleur aangemerkt.

1. Algemene voorwaarden

Voor het recht op bijzondere bijstand zijn de algemene voorwaarde onverkort van toepassing; belanghebbende moet voldoen aan de algemene voorwaarden om überhaupt recht te hebben op bijzondere bijstand. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in de artikelen 11 tot en met 13 van de Participatiewet. De voorwaarden zijn bijvoorbeeld het hebben van een geldige verblijfsvergunning en een leeftijd van 18 jaar en ouder.

Om recht te hebben op bijzondere bijstand is niet vereist dat belanghebbende ook recht heeft op algemene bijstand ingevolge de Participatiewet. Ook degene die uit andere bron dan een bijstandsuitkering beschikt over een inkomen, dat naar het oordeel van burgemeester en wethouders niet toereikend is ter voorziening in bepaalde bijzondere noodzakelijke kosten, kan een beroep op bijzondere bijstand doen.

1.1 Voorliggende voorzieningen

Artikel 15 lid 1 Participatiewet bepaalt dat er geen recht op bijstand bestaat indien een beroep kan worden gedaan op een passende en toereikende voorliggende voorziening. Het college zal bij iedere aanvraag bijzondere bijstand dus moeten beoordelen of er sprake is van een voorliggende voorziening. Indien er een voorliggende voorziening aanwezig is, komt het college niet meer toe aan een toetsing van artikel 35 lid 1 Participatiewet (hoofdstuk 2 van deze beleidsregels – het beoordelingskader).

1.2 Moment van indiening van de aanvraag om bijzondere bijstand

In beginsel verbiedt artikel 44, lid 1 Participatiewet bijstandsverlening vanaf een eerdere datum dan de datum waarop belanghebbende zich heeft gemeld voor bijstandsverlening. Dit verbod op bijstandsverlening met terugwerkende kracht geldt ook voor bijzondere bijstand. Een aanvraag voor bijzondere bijstand wordt altijd vooraf ingediend, ook wanneer nog niet bekend is hoe hoog de kosten van hetgeen waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd zullen zijn. De reden dat het verbod op bijstandsverlening met terugwerkende kracht ook geldt voor de bijzondere bijstand, is dat de noodzaak van de kosten moet kunnen worden vastgesteld door het college.

Bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van een aanvraag tot bijstandsverlening met terugwerkende kracht, dient het college zich een oordeel te vormen over de vraag op welk tijdstip de kosten gemaakt zijn. Het tijdstip waarop de kosten gemaakt zijn wordt niet bepaald door de facturatedatum (het tijdstip waarop de rekening gepresenteerd wordt) maar door het tijdstip waarop de kosten zijn opgekomen (bijvoorbeeld een bestelling plaatsen of een afspraak maken voor een tandartsbehandeling). Een aanvraag om bijzondere bijstand moet ingediend worden vóór het moment waarop de kosten worden gemaakt. Het college is dan in staat om zijn eigen onderzoek naar de (medische) noodzaak in te stellen zonder voor een voldongen feit te worden gesteld. Een belanghebbende dient te wachten op een beschikking van het college (besluit op de aanvraag) omtrent het al dan niet vergoeden van de kosten. Het op eigen initiatief kosten maken, zonder dat er een beslissing van het college van burgemeester en wethouders aan ten grondslag ligt, wordt gezien als de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende.

Een uitzondering hierop zijn bijzondere, individuele omstandigheden. Deze omstandigheden moeten door belanghebbende bij het indienen van de aanvraag worden gemotiveerd. En het moet nog mogelijk zijn voor het college om onderzoek naar de noodzaak te doen. Een verdere uitzondering hierop wordt gemaakt als de te maken kosten onder de € 25,00 blijven. De aanvraag kan dan eens per jaar worden ingediend en wel uiterlijk op 31 december van het jaar waarin de kosten zijn gemaakt.

Omdat er bij rechtsbijstand, bewindvoering, curatorschap en mentorschap altijd een uitspraak van de rechter of een Civiel Toevoeging aan ten grondslag ligt (en de noodzaak daardoor achteraf is vast te stellen) wordt er voor deze kosten, onder bepaalde voorwaarden, een algemene uitzondering gemaakt. Zie hiervoor hoofdstuk 9 van deze beleidsregels: 'Kosten voor rechtsbijstand, bewindvoering, mentorschap en curatorschap'.

1.3 Zeer dringende redenen

Artikel 16 Participatiewet bepaalt dat het college aan een persoon die geen recht op bijstand heeft, gelet op alle omstandigheden, bijstand kan verlenen indien zeer dringende redenen daartoe noodzakelijk zijn. Uitsluitend vanwege het feit dat het de belanghebbende ontbreekt aan financiële middelen kan nog niet worden gesproken van zeer dringende redenen. Vast dient te staan dat sprake is van een acute noodsituatie en dat de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende verkeert op geen enkele andere wijze te verhelpen zijn, zodat het verlenen van bijstand volstrekt onvermijdelijk is, aldus de wetgever. De rechter sluit zich hier volledig bij aan door te stellen dat van zeer dringende redenen in het algemeen slechts sprake kan zijn in geval van een acute noodsituatie, te weten een situatie die van levensbedreigende aard is of blijvend ernstig letsel of invaliditeit tot gevolg kan hebben. Gelet op bovenstaande uitleg zal artikel 16 Participatiewet in de praktijk slechts zelden toegepast kunnen worden.

1.4 Bestedingsverplichting

Aan rechten zijn meestal ook verplichtingen verbonden; zo ook aan het recht op bijzondere bijstand. Naast de verplichtingen die ingevolge hoofdstuk II Participatiewet in elk geval aan de bijstand verbonden zijn, dan wel daaraan door het college verbonden worden, kan het college vanaf de dag van melding als bedoeld in artikel 44 lid 2 Participatiewet verplichtingen opleggen die verband houden met aard en doel van een bepaalde vorm van bijstand (artikel 55 Participatiewet). Het belangrijkste voorbeeld van deze individuele verplichting is de bestedingsverplichting. Dit houdt in dat de bijstand moet worden aangewend voor het doel waarvoor zij wordt verstrekt.

1.5 Medisch advies

Voor een aantal kostensoorten wordt gevraagd om een medisch advies alvorens tot bijstandsverlening wordt overgegaan. Daarvoor gelden de volgende voorwaarden. Er wordt een medisch advies gevraagd als:

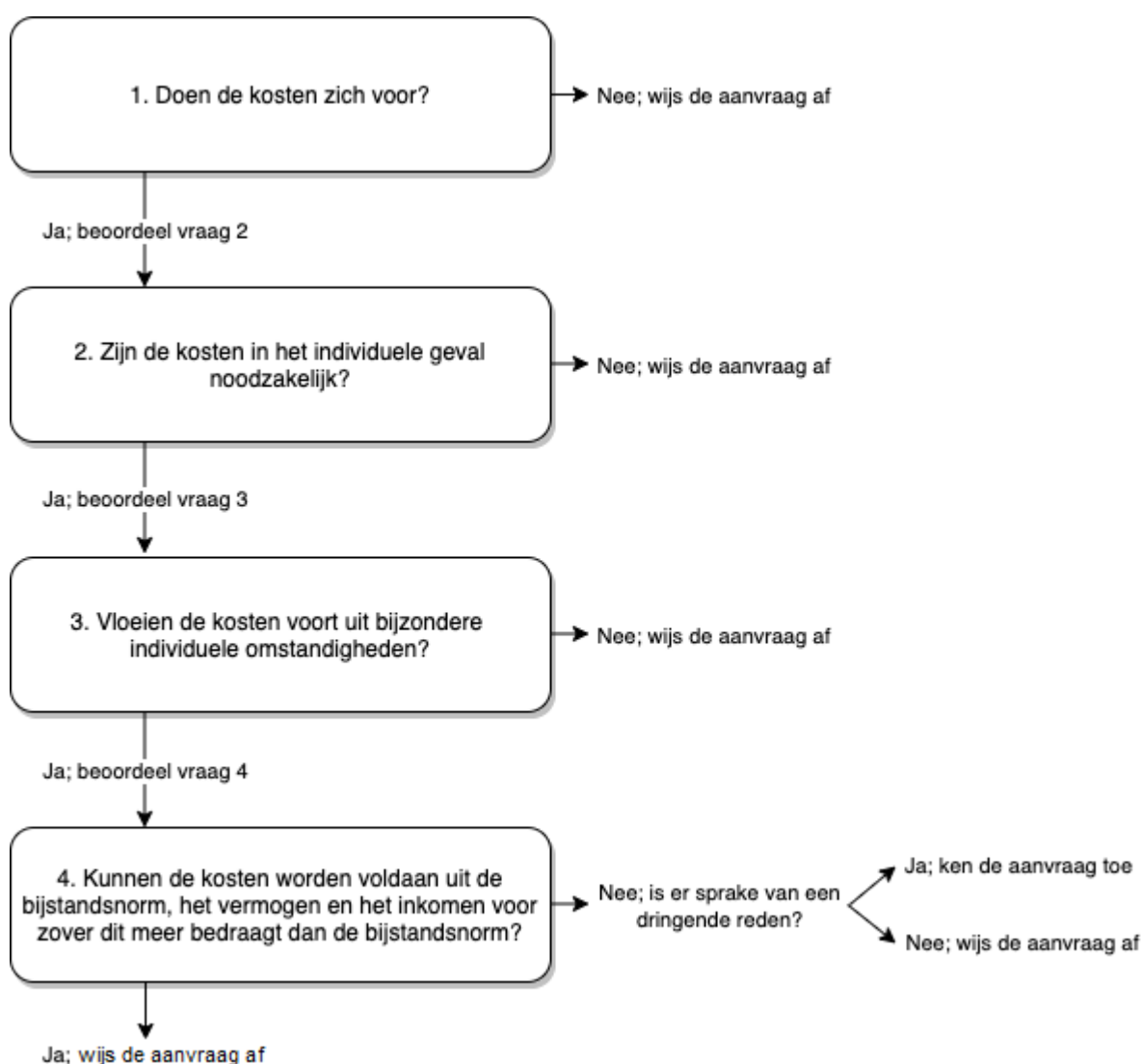
- verwacht wordt dat de kosten het bedrag van € 300,- overschrijden;
- de klantmanager twijfelt over de noodzaak van de kosten;
- de klantmanager voornemens is de aanvraag af te wijzen.

In de hier niet genoemde gevallen kan de noodzaak van de kosten door de klantmanager worden vastgesteld.

2. Beoordelingskader (vier vragen)

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) leidde uit het voormalige artikel 35 lid 1 van de Wet werk en bijstand, de voorloper van de het huidige artikel 35 Participatiewet, een dwingende volgorde af waarin het college de diverse aspecten van het recht op bijzondere bijstand dient te beoordelen. Bij de beoordeling van het recht op bijzondere bijstand is het van belang dat onderstaande volgorde wordt aangehouden - *nadat is vastgesteld dat er geen voorliggende voorziening aanwezig is*.

1. Doen de kosten zich voor?
2. Zijn de kosten noodzakelijk?
3. Komen de kosten voort uit bijzondere omstandigheden?
4. Kunnen de kosten worden betaald uit het inkomen en/of het vermogen van de aanvrager?

2.1 Doen de kosten zich daadwerkelijk voor?

Wil een belanghebbende in aanmerking komen voor bijzondere bijstand voor bepaalde kosten dan zal hij de gestelde kosten ook daadwerkelijk moeten maken. De belanghebbende heeft in dit kader een aantoonplicht. Belanghebbende dient aan te tonen dat de kosten waarvoor hij of zij bijzondere bijstand vraagt ook daadwerkelijk zijn of worden gemaakt. Het aantonen van de kosten kan bijvoorbeeld door middel van het overleggen van bewijsstukken in de vorm van offertes of nota's. Bij een offerte zal achteraf een betalingsbewijs moeten worden overlegd. Als belanghebbende niet (met nota's) aan kan tonen dat de bijzondere bijstand is besteed conform de toekenning ervan, dan kan worden vastgesteld dat hij de inlichtingenplicht niet is nagekomen. Het recht op bijzondere bijstand is dan niet vast te stellen en zal het college de aanvraag afwijzen dan wel overgaan tot intrekking en terugvordering.

2.2 Zijn de kosten noodzakelijk?

Het is alleen mogelijk om bijzondere bijstand te verlenen voor noodzakelijke kosten van het bestaan. Het begrip 'noodzakelijke kosten' moet worden vastgesteld in het individuele geval. Artikel 14 van de Participatiewet rekent in ieder geval niet tot de noodzakelijke kosten van het bestaan:

- de voldoening aan alimentatieverplichtingen;
- de betaling van een boete;
- geleden of toegebrachte schade;
- vrijwillige premiebetaling in het kader van een publiekrechtelijke verzekering;
- kosten van medische handelingen en verrichtingen die gerekend kunnen worden tot de ontwikkelingsgeneeskunde als bedoeld in de Wet op bijzondere medische verrichtingen, of wanneer zodanige medische behandelingen en verrichtingen buiten Nederland plaatsvinden.

2.3 Zijn de kosten gemaakt door bijzondere omstandigheden?

Er bestaat alleen recht op bijzondere bijstand indien er sprake is van bijzondere omstandigheden in het individuele geval. Bij de vraag naar een bijzondere omstandigheid dient ook te worden gekeken naar de mogelijkheden om te reserveren. Dit geldt bijvoorbeeld voor (transport)kosten in verband met verhuizing, stoffering van de woning en de aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen. In beginsel geldt dat voor voorzienbare uitgaven gereserveerd dient te worden.

Het ontbreken van (voldoende) reserveringsruimte, in verband met de verplichte aflossing van schulden, is geen bijzondere omstandigheid op zich. Schulden dan wel het ontbreken van voldoende reserveringsruimte als gevolg daarvan, kunnen niet worden afgewenteld op de Participatiewet.

2.4 Kunnen de kosten worden betaald uit de aanwezige middelen?

De vraag of de kosten kunnen worden voldaan uit de aanwezige middelen kan worden opgesplitst in drie delen:

1. kunnen de kosten worden voldaan uit de bijstandsnorm?
2. kunnen de kosten worden voldaan uit de individuele inkomenstoelage en/of de individuele studietoelage?
3. kunnen de kosten worden voldaan uit het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

Kunnen de kosten worden voldaan uit de bijstandsnorm?

In beginsel geldt dat de algemene bijstandsnorm toereikend is. Deze norm is immers bedoeld voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan inclusief een component reservering. De algemene bijstand is een uitkering voor levensonderhoud die als het ware is opgebouwd uit een aantal deelluitkeringen: één voor woonkosten, één voor kleding, één voor voedsel etc. Er bestaat alleen recht op bijzondere bijstand wanneer een van de deelluitkeringen van de algemene bijstand niet in de specifieke kosten voorziet. Algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan waarin de bijstandsnorm voldoet zijn bijvoorbeeld kosten voor een telefoon, een huisdier, identiteitskaart, duurzame gebruiksgoederen etc. Bij duurzame gebruiksgoederen kun je denken aan zaken als een koelkast, een wasmachine, een televisie of digitale hulpmiddelen.

Kunnen de kosten worden voldaan uit de Individuele inkomenstoeslag en de Studietoelage?

Evenals de algemene bijstand is de individuele inkomenstoeslag niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het betreft een algemene inkomensondersteunende maatregel. De gemeente bepaalt zelf in hoeverre de individuele inkomenstoeslag en de studietoelage als draagkracht meetelt. Het college heeft besloten de individuele inkomenstoeslag en de studietoelage niet als inkomen te zien bij de beoordeling van bijzondere bijstand.

Kunnen de kosten worden voldaan uit het inkomen en/of vermogen van belanghebbende?

Het deel van het inkomen en/ of vermogen dat moet worden aangewend om zelf in de kosten te voorzien heet 'draagkracht'. Als men niet voldoende draagkracht heeft om de kosten te betalen, kan men recht hebben op bijzondere bijstand. Heeft men deels voldoende draagkracht dan kan er, met aftrek van de draagkracht, bijzondere bijstand worden vergoed. Een hoger inkomen en/of vermogen leidt dus tot meer draagkracht en daarmee tot een lager recht. Hoe de draagkracht wordt berekend wordt toegelicht in het volgende hoofdstuk.

Advies of beoordeling van derden nodig voor beoordeling aanvragen?

In sommige gevallen is een advies of een beoordeling van derden noodzakelijk om een aanvraag voor bijzondere bijstand te kunnen beoordelen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een leerbaarheidsexamen. In die gevallen kan men voor deze kosten bijzondere bijstand aanvragen. De reiskosten die hiermee gemoeid gaan kunnen niet vanuit de bijzondere bijstand worden vergoed, daar het incidentele kosten van bestaan betreft.

3. Draagkracht

Voor de vaststelling van de draagkracht zijn de volgende twee componenten van belang:

1. welke middelen in aanmerking worden genomen als inkomen en/of vermogen en
2. welk deel van deze in aanmerking te nemen middelen ingezet kan worden ter voldoening van de bijzondere kosten (draagkrachtruimte).

3.1 In aanmerking te nemen middelen

De in aanmerking te nemen middelen bestaan uit:

- middelen uit inkomen en
- middelen uit vermogen.

Het college heeft in het kader van de bijzondere bijstand vrijheid in de vaststelling van welke middelen bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Het in aanmerking te nemen inkomen

De Participatiewet laat sommige inkomensonderdelen buiten beschouwing voor de beoordeling van algemene bijstand. Dit betreft bijvoorbeeld kinderbijslag, een vrijwilligersvergoeding, een mantelzorgwaardering, de jonggehandicaptenvergoeding etc. Het college hanteert, voor de beoordeling van bijzondere bijstand, dezelfde inkomensonderdelen als de algemene bijstand. Dat betekent dat het inkomen gelijk is aan (de som van) alle netto inkomensbestanddelen waarover de alleenstaande of het gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken zoals vastgelegd in artikelen 31 t/m 33 van de Participatiewet.

Indien er sprake is van een minnelijk of wettelijk schuldhelpverleningstraject wordt de inkomensgrens afgezet tegen het 'vrij te laten bedrag'. Zie voor meer informatie het hoofdstuk over schulden.

Het in aanmerking te nemen vermogen

Bij het vaststellen van vermogen voor de bijzondere bijstand wordt eveneens de Participatiewet gevolgd. Het in aanmerking te nemen vermogen is gelijk aan (de som van) alle netto vermogensbestanddelen waarover de alleenstaande of het gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken (artikel 34 Participatiewet). Het vermogen mag niet meer zijn dan de hoogte zoals die geldt voor de algemene bijstand zoals vastgelegd in artikel 34 lid 3 van de Participatiewet. Alles er boven wordt in principe als draagkracht aangemerkt.

Een bijstandsgerechtigde mag van zijn uitkering sparen zonder dat dit consequenties heeft voor zijn uitkering voor levensonderhoud. Middels artikel 34 lid 2, b en c van de Participatiewet wordt spaargeld dat opgebouwd is tijdens de periode waarin bijstand wordt ontvangen vrijgesteld. Dit is eigen aan de aard van algemene bijstand. Men dient met een uitkering te reserveren voor een babyuitzet, een eventuele verhuizing en de vervanging van duurzame gebruiksgoederen etc. Door deze voorwaarde op te nemen in de Participatiewet kan belanghebbende hiervoor sparen zonder dat zijn of haar uitkering wordt beëindigd. Voor de bijzondere bijstand geldt dit niet. Dit kan dus betekenen dat een aanvraag bijzondere bijstand van een bijstandsgerechtigde wordt afgewezen omdat hij of zij over voldoende middelen beschikt.

3.2 Draagkrachtruimte

Om te bepalen of belanghebbende de bijzondere kosten kan voldoen uit zijn inkomen en/of vermogen dient te worden bepaald wat de draagkrachtruimte is. De draagkrachtruimte is het verschil tussen het inkomen van belanghebbende en de bijstandsnorm. In geval van bijzondere noodzakelijke kosten behoeft niet de volledige draagkrachtruimte in het inkomen en/of vermogen aangesproken te worden. Burgemeester en wethouders stellen de draagkrachtruimte vast. Dit is het inkomen en vermogen dat iemand moet aanwenden om de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd te betalen.

De draagkracht wordt in mindering gebracht op de te verlenen bijzondere bijstand.

- Bij periodieke bijzondere bijstand wordt de jaardraagkracht omgerekend naar een maand en vervolgens op de maandelijks voor bijstand in aanmerking komende kosten in mindering gebracht;
- Bij incidentele bijzondere bijstand wordt de volledige jaardraagkracht op de noodzakelijke kosten in mindering gebracht.
- Wanneer er zowel periodieke als incidentele bijzondere bijstand wordt aangevraagd, worden eerst de incidentele kosten met de draagkracht verrekend.

Draagkrachtruimte uit inkomen

De gemeente Enkhuizen hanteert verschillende normen voor draagkrachtruimte bij algemene kosten en bijzondere kosten.

Drachtkracht voor algemene kosten

De gemeente Enkhuizen hanteert bij bijzondere bijstand voor algemene kosten draagkracht vanaf 100% van de bijstandsnorm. Voor deze kosten wordt vanaf 100% van de bijstandsnorm 100% van het meerdere als draagkracht gezien. Algemene kosten zijn bijvoorbeeld de woonkostentoeslag bij een eigen woning of kosten voor bewindvoering.

Drachtkracht voor bijzondere kosten

De gemeente Enkhuizen hanteert voor alle andere kosten draagkracht vanaf 120% van de bijstandsnorm. Voor deze kosten wordt vanaf 120% van de bijstandsnorm 35% van het meerdere als draagkracht gezien.

Draagkracht uit vermogen

Het vermogen wordt volledig in aanmerking genomen voor zover dit meer bedraagt dan het buiten beschouwing te laten vermogen als bedoeld in de Participatiewet (artikel 34 lid 3 Participatiewet).

3.3 Draagkrachtperiode

Op grond van de laatste volzin van artikel 35, lid 1 Participatiewet bepaalt het college het begin en de duur van de periode waarover het vermogen en het inkomen in aanmerking wordt genomen. Dit betreft in principe een periode van 12 maanden volgend op de aanvraag voor bijzondere bijstand. Gedurende de draagkrachtperiode wordt de vastgestelde draagkracht in mindering gebracht op de voor bijzondere bijstand in aanmerking komende kosten. De periode waarover de draagkracht geldt begint op de eerste dag van de maand waarin de bijzondere bijstandsaanvraag wordt ingediend, en wordt vastgesteld voor een periode van 12 maanden. Indien de aanvraag later is ingediend; vanaf de eerste dag van de maand waarin de kosten zijn ontstaan. Na deze periode dient de draagkracht opnieuw te worden vastgesteld (in het geval er een nieuwe aanvraag wordt ingediend).

Indien het een verlenging van periodieke bijstand betreft wordt de draagkrachtperiode aansluitend op het voorgaande draagkracht jaar vastgesteld.

Doorgaans valt de toekenningsperiode gelijk met de draagkrachtperiode van 12 maanden. Indien de aard van de bijzondere kosten daar aanleiding toe geeft, wordt de toekenningsperiode overeenkomstig de draagkrachtperiode korter vastgesteld. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als periodieke bijstand voor een korte periode wordt verstrekt of indien de bijzondere kosten toegerekend kunnen worden aan een bepaalde periode zoals eigen bijdrage, tijdelijke opname of reiskosten in verband met bezoek familielid in ziekenhuis. In dat geval wordt van deze periode uitgegaan.

De toekenningsperiode wordt altijd voor maximaal de duur van de draagkrachtperiode vastgesteld.

3.4 Wijziging draagkracht tijdens de draagkrachtperiode

In het belang van de rechtszekerheid en de uitvoeringspraktijk geldt als uitgangspunt dat de draagkracht binnen de vastgestelde draagkrachtperiode in beginsel voor die periode definitief is. Met andere woorden: een eenmaal vastgestelde draagkracht wordt in beginsel niet meer aangepast.

Slechts bij gewijzigde omstandigheden waardoor de draagkrachtruimte meer dan €100,- per maand is gewijzigd, zowel naar boven als naar beneden, is daarvoor aanleiding. De draagkrachtberekening wordt opnieuw uitgevoerd, waarbij men rekent vanaf de datum van inkomenswijziging tot en met het einde van de draagkrachtperiode zoals bij originele beschikking is vastgesteld. Wanneer blijkt dat men geen recht meer zou hebben op bijzondere bijstand, wordt deze ingetrokken dan wel beëindigd vanaf datum wijziging inkomen. Bij het aanvaarden van regulier werk wordt de draagkrachtberekening niet gewijzigd, gedurende de resterende draagkrachtperiode. Dit draagt bij aan het tegengaan van de armoedeval en bevordert de uitstroom naar regulier werk.

4. Hoogte van de kosten

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt verder bepaald door de hoogte van de kosten waarvoor belanghebbende bijzondere bijstand aanvraagt.

4.1 Goedkoopste adequate voorziening

Wanneer er meerdere adequate voorzieningen mogelijk zijn, dient voor de goedkoopste adequate voorziening te worden gekozen. Volstaan wordt met een vergoeding ter hoogte van de goedkoopste adequate voorziening. Kiest belanghebbende voor een duurdere voorziening terwijl er goedkopere alternatieven zijn, dan komen de meerkosten voor rekening van belanghebbende.

Voor reis- of vervoerskosten betekent dit dat in het algemeen vergoeding op basis van het goedkoopste openbaar vervoer toereikend is.

Bij de verlening van bijzondere bijstand voor bijzondere kosten is vaak behoefte aan richtprijzen voor het vaststellen van de hoogte van de bijzondere bijstand. Het college heeft bij de verlening van bijzondere bijstand de beleidsvrijheid om richtprijzen als uitgangspunt voor de hoogte van de bijstand te gebruiken. De volgende bronnen worden als uitgangspunt genomen voor de vaststelling van de noodzakelijke hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand:

- Voor medische kosten: de Regeling zorgverzekering;
- voor alle overige kosten: de NIBUD-Prijzengids.

Bij de individuele kostensoorten kunnen afwijkende bepalingen staan omdat een bedrag gemaximeerd is of omdat er rekening wordt gehouden met de mogelijkheid om tweede hands artikelen aan te schaffen.

4.2 Drempelbedrag

Op grond van artikel 35 lid 2 Participatiewet kan het college de bijzondere bijstand weigeren, indien de bijzondere kosten binnen twaalf maanden lager zijn dan een bepaald bedrag. Het college hanteert *geen* drempelbedrag.

Echter om aanvragen voor "kruimelbedragen" tegen te gaan wordt een administratieve drempel gehanteerd van €25,-. In de praktijk betekent dit dat een aanvraag pas kan worden ingediend wanneer de kosten minimaal € 25,- bedragen. Zijn de kosten lager dan € 25,- dan kan eens per jaar een aanvraag worden ingediend. Het tijdstip hiervoor is vastgesteld op 31 december van het jaar waarin de kosten zijn gemaakt.

5. Vorm van de bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand kan worden verleend:

1. om niet;
2. in de vorm van een geldlening of borgstelling;
3. als verstrekking in natura.

5.1 Bijstand om niet

Bijstand, dus ook bijzondere bijstand, wordt in beginsel om niet verleend (artikel 48 lid 1 Participatiewet). Dat wil zeggen dat de bijstand in beginsel niet terugbetaald hoeft te worden. Wanneer bijstand om niet wordt verstrekt, wil dat echter nog niet zeggen dat die bijstand nooit terugbetaald hoeft te worden. Indien de bijstand onterecht of onrechtmatig is vertrekt zal de bijstand toch moeten worden teruggevorderd of verhaald.

5.2 Bijzondere bijstand als leenbijstand

Leenbijstand is bijstand welke moet worden terugbetaald. Er wordt geen rente berekend, dit maakt leenbijstand tot de goedkoopste manier van lenen. De voorwaarden waaronder bijzondere bijstand in de vorm van een geldlening kan worden verstrekt zijn vastgelegd in de paraaf "lening en borgtocht" (artikel 48 lid 2 Participatiewet).

Bijstand kan worden verleend in de vorm van een geldlening of borgtocht indien:

- redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de belanghebbende op korte termijn over voldoende middelen zal beschikken om over de betreffende periode in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien;
- de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
- de aanvraag een door de belanghebbende te betalen waarborgsom betreft;
- het bijstand ter gedeeltelijke of volledige aflossing van een schuldenlast betreft;
- duurzame gebruiksgoederen (artikel 51 Participatiewet).

Het college volgt de Participatiewet bij het verstrekken van deze vorm van bijzondere bijstand.

Het aflossingsbedrag en de duur van de aflossing wordt afgestemd op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende (artikel 51 lid 2 Participatiewet). WerkSaam voert de aflossing uit volgens de vigerende regelgeving.

5.3 Bijzondere bijstand in natura

Indien en zolang er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de belanghebbende zonder hulp niet in staat is tot een verantwoorde besteding van zijn bestaansmiddelen, kan het college:

- aan de bijstand de verplichting verbinden dat de belanghebbende eraan meewerkt dat het college in naam van de belanghebbende noodzakelijke betalingen uit de toegekende bijstand verricht;
- de bijstand in natura verstrekken.

6. Kindregelingen (tot 18 jaar)

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan een aantal kostensoorten van ten laste komende kinderen van belanghebbenden en de mogelijkheden om hiervoor incidentele en/of periodieke bijzondere bijstand te verlenen. Het is onmogelijk om alle vormen te bespreken. Enkele veelvoorkomende aanvragen worden hieronder omschreven.

6.1 Babyuitzet en kosten na de geboorte van een kind

Kostensoort:	Algemene kosten van bestaan/ duurzame gebruiksgoederen
Draagkracht:	Bij de babyuitzet en kosten na de geboorte van het kind geldt een draagkracht uit vermogen van 100% voor zover het meer bedraagt dan 35% van het vrij te laten vermogen.
Vorm van bijstand:	Om niet bij 1 ^e baby of indien de geboorte van het laatste kind 10 jaar of langer geleden is, anders leenbijstand. Voor het vaststellen van de hoogte van de noodzakelijke kosten wordt 75% van de bedragen die genoemd zijn in de NIBUD prijzengids aangehouden (basispakket babyuitzet), tenzij aannemelijk is dat de kosten lager zijn.

De geboorte van een kind brengt extra kosten met zich mee. Deze extra kosten zijn aan te merken als algemene kosten van het bestaan en komen in principe niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Alleen als er sprake is van bijzondere omstandigheden in het individuele geval dan kan bijzondere bijstand worden verstrekt. Het uitgangspunt daarbij is dat de goederen die aangeschaft worden voor het inrichten van een kinderkamer en de babyuitzet aangemerkt worden als duurzame gebruiksgoederen als bedoeld in artikel 51 lid 1 Participatiewet.

Het college zal in geval van een aanvraag om bijzondere bijstand voor de kosten van een babyuitzet vooral moeten beoordelen of er zich bijzondere omstandigheden voordoen en of er redenen zijn waardoor belanghebbende niet had kunnen reserveren voor deze kosten.

Bij bijzondere omstandigheden kan onder andere gedacht worden aan:

- geboorte van een meerling;
- een onvrijwillige zwangerschap ten gevolge van een zedenmisdrijf;
- hogere kosten ten gevolge van medische complicaties.

Het college van Enkhuizen kiest er voor om bij een eerste kind voor de babyuitzet bijzondere bijstand om niet toe te kennen. Voor deze kosten hoeft niet te worden gereserveerd. Let op: de kosten moeten worden aangetoond.

6.2 Peuterspeelzaal voor peuters met taalachterstand

Voor peuters met een taalachterstand is er de Verordening Gemeentelijke tegemoetkoming voorschoolse voorzieningen gemeente Enkhuizen. Kosten voor de peuterspeelzaal voor peuters met een taalachterstand komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

6.3 Reiskosten uit huis geplaatste kinderen

Vergoeding: Aansluiten bij bezoeksregeling van de instelling op basis van openbaar vervoer
Leeftijd: 0 tot en met 17 jaar (tenzij bij verlengde pleeg/jeugdzorg, dan t/m 23 jaar)

Als er geen beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening is bijzondere bijstand voor reiskosten mogelijk. Voor de bezoekfrequentie wordt aangesloten bij de bezoeksregeling zoals bepaald door de instelling. De hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan goedkoopste vorm van openbaar vervoer voor het betreffende traject. Als het reizen met het openbaar vervoer niet tot de mogelijkheden behoort, dan wordt voor het vervoer met een (eigen) auto gerekend met € 0,19 per kilometer (richtbedrag van de Belastingdienst voor reiskosten). De reisafstand wordt bepaald op de kortste route op grond van de ANWB-reisplanner.

6.4 Jongeren van 18 tot met 20 jaar

De Participatiewet kent voor jongeren van 18 tot en met 20 jaar aparte (lage) normen welke zijn afgeleid van de niveaus van de Algemene Kinderbijslagwet. Ingeval de noodzakelijke kosten van het bestaan van de jongere hoger zijn dan de toepasselijke bijstandsnorm, is aanvulling mogelijk bij wijze van bijzondere bijstand. Daarbij geldt, dat het recht op bijzondere bijstand voor een jongere van 18 t/m 20 jaar alleen maar bestaat voor zover hij zijn ouders niet kan aanspreken voor deze kosten. Deze bijstandsverlening wordt uitgevoerd door WerkSaam.

6.5 Reiskosten kind naar nieuwkomersklas voortgezet onderwijs

Als kinderen vanuit het buitenland nog niet zolang in Nederland wonen, kan het noodzakelijk zijn dat deze kinderen naar bijvoorbeeld het Newtoncollege in Hoorn gaan. Zij gaan daarheen omdat er bijzondere omstandigheden zijn die dit noodzakelijk maken. Bijvoorbeeld omdat zij de Nederlandse taal onvoldoende beheersen en daardoor (nog) niet naar de RSG, het Martinuscollege, het Clusius college of de Praktijkschool WF kunnen. Ook deze reiskosten komen mogelijk voor bijzondere bijstand in aanmerking. Is het, bijvoorbeeld gezien de leeftijd van het kind, noodzakelijk dat een begeleider met het kind meereist, dan komen ook deze reiskosten voor bijzondere bijstand in aanmerking. Afstanden tot 10 km worden geacht per fiets overbrugd te kunnen worden.

6.6 Kosten voortgezet- en beroepsonderwijs

Een aanvraag om bijzondere bijstand voor de kosten van school moet worden getoetst aan artikel 35 Participatiewet. Voor deze kosten wordt vanaf 120% van de bijstandsnorm 35% van het meerdere als draagkracht gezien.

Jaarlijks terugkerende schoolkosten voortgezet onderwijs

Ouders komen hiervoor in aanmerking als een kind voortgezet onderwijs (RSG, Martinuscollege, Clusius College, enz.) volgt en het kind op datum aanvraag jonger is dan 18 jaar.

Gaat het kind naar het voortgezet onderwijs, dan kan een aanvraag worden ingediend twee maanden voor aanvang van het voortgezet onderwijs. Er kan bijzondere bijstand worden verstrekt tot een maximum van € 150,- per kind voor de volgende kosten:

- de aanschaf van een schooltas;
- de aanschaf van een rekenmachine;
- de vrijwillige ouderbijdrage;
- de kosten van de werkweek;
- andere met het onderwijs verbonden kosten.

Het bedrag kan ieder jaar worden verstrekt. De kosten moeten worden aangetoond; dit betekent dat (achteraf) nota's en betaalbewijzen dienen te worden overlegd.

Schoolkosten voor kinderen die Mbo volgen

De volgende voorwaarden gelden om aan de ouder(s) van studerende kinderen tot en met 17 jaar bijzondere bijstand te verlenen ter ondersteuning in de schoolkosten van het beroepsonderwijs:

- de leerling is een ten laste komend kind, jonger dan 18 jaar, waarvoor een kindgebonden budget wordt ontvangen;
- de leerling volgt in Nederland in voltijd beroepsonderwijs.

Er kan bijzondere bijstand worden verstrekt voor de volgende kosten:

- verplichte boeken die de leerling nodig heeft om de opleiding te kunnen volgen;
- werkkleding of speciale schoenen, als deze nodig zijn voor een bepaalde opleiding;
- andere met de beroepsopleiding verbonden kosten.

Er geldt geen maximumbedrag voor deze kosten.

7. Medische kosten

Voor medische kosten kan iedereen zich verzekeren met een zorgverzekering. De gemeente gaat ervan uit dat inwoners zich adequaat verzekeren. Dit houdt in dat naast de basisverzekering in ieder geval een aanvullende verzekering wordt afgesloten als inwoners incidentele medische kosten niet kunnen betalen. Wanneer bijzondere bijstand wordt aangevraagd voor kosten die met een aanvullende zorgverzekering (gedeeltelijk) vergoed zouden worden, dan wordt conform artikel 15 Participatiewet in principe geen bijzondere bijstand verleend voor deze kosten.

7.1 Basisverzekering

De premie voor de basiszorgverzekering komt niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Het betreft algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan.

7.2 Aanvullende verzekering

De premie voor een aanvullende zorgverzekering komt niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Het betreft algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan.

7.3 Verplicht eigen risico

De Zorgverzekeringswet (Zvw) stelt een verplicht eigen risico voor iedere verzekerde van 18 jaar of ouder. De kosten van het verplicht eigen risico ingevolge de Zvw komen niet voor verlening van bijzondere bijstand in aanmerking omdat deze kosten behoren tot de algemene, en vrijwillig te maken, noodzakelijke kosten van het bestaan.

7.4 Vrijwillig eigen risico

Men kan kiezen voor een hoger eigen risico dan het verplichte eigen risico. Tegenover een dergelijk vrijwillig gekozen deel van het eigen risico staat een premievoordeel. Wanneer een zorgverzekeraar een bedrag in rekening brengt die onder het vrijwillig gekozen hogere eigen risico valt, kan dit niet worden afgewenteld op de Participatiewet. Met de lusten van premiekorting kiest men ook voor de bijkomende lasten. Voor een vrijwillig gekozen hoger eigen risico bestaat derhalve geen recht op bijzondere bijstand.

7.5 Eigen bijdrage Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Voor Wmo voorzieningen moet een eigen bijdrage worden betaald aan het CAK. De wetgever heeft een bewuste keuze gemaakt over de noodzaak tot vergoeding van de kosten voor de eigen bijdrage, waardoor deze is aan te merken als een- in beginsel - aan de Participatiewet voorliggende, toereikende en passende voorziening. Omdat nu een vaste maximale eigen bijdrage geldt blijft de zorg financieel toegankelijk; ook voor mensen die zorg uit meerdere domeinen ontvangen en geconfronteerd worden met meerdere eigen bijdragen. Vanaf 2020 wordt vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning geen eigen bijdrage geïnd bij inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.

7.6 Eigen bijdrage Wet langdurige zorg (Wlz)

Voor Wlz voorzieningen moet een eigen bijdrage worden betaald aan het CAK. In principe is de eigen bijdrage inkomensafhankelijk en kan deze uit de bijstandsnorm worden betaald.

7.7 Eigen bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw)

Eigen bijdragen voor zorgkosten binnen de Zvw zijn niet afgestemd op het inkomen van de gebruiker en kunnen voor bijzondere bijstand in aanmerking komen. Het is van belang om uit te zoeken waarom een eigen bijdrage wordt gevraagd. Zo worden bijvoorbeeld orthopedische

schoenen (zelfs bij een aanvullende of collectieve verzekering) nooit volledig vergoed. Aan de eigen bijdrage voor orthopedische schoenen ligt het besparingsmotief ten grondslag. Immers, iedereen zal regelmatig schoenen moeten aanschaffen. Het wordt daarom billijk geacht dat ook verzekerden die aangewezen zijn op orthopedische schoenen, een vergelijkbaar bedrag in de aanschaffingskosten van deze schoenen betalen.

7.8 Medische kosten buiten pakket zorgverzekeringswet

Medische kosten die zijn uitgesloten van vergoeding op grond van de Zvw of Wlz (bijvoorbeeld de kosten van alternatieve geneeswijzen zoals acupunctuur en kosten van diverse farmaceutische middelen) komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Zij worden immers niet noodzakelijk geacht. De gemeente volgt hierin de Zvw.

7.9 Drempelbedrag medische kosten

In bijzondere omstandigheden kan men bijzondere bijstand aanvragen voor zorgkosten die noodzakelijk worden geacht maar buiten de basisverzekering vallen. Indien de aanvrager heeft gekozen om geen aanvullende verzekering af te sluiten, bespaart hij daarmee maandelijks een bedrag. De jaarpremie voor aanvullende verzekering wordt daarom in mindering gebracht op het te vergoeden bedrag aan bijzondere bijstand. Het bedrag dat hiervoor wordt aangehouden is gelijk aan de premie voor het collectieve aanvullende zorgverzekeringspakket 'Compact'. Dit bedrag verandert jaarlijks op basis van de zorgpremie van het betreffende jaar.

7.10 Meerkosten mensen met een beperking en/ of chronische ziekte

Mensen met een beperking en/ of chronische ziekte maken vaak structureel hun volledige eigen risico op. Tevens hebben zij vaak meerkosten als gevolg van hun ziekte. Het is mogelijk dat ouderen, zieken of gehandicapten hieraan beduidend hogere kosten hebben dan de gemiddelde belanghebbende. Via de Wmo kan een tegemoetkoming voor deze kosten worden verstrekt. Deze Wmo voorziening is voorliggend op de bijzondere bijstand, evenals de Tegemoetkoming arbeidsongeschikten vanuit het UWV. Pas wanneer de voorliggende voorzieningen niet toereikend zijn (geweest), kan worden overgegaan tot verstrekking uit bijzondere bijstand.

8. Collectieve aanvullende zorgverzekering (gemeentepolis)

De Zorgverzekeringswet (Zvw) maakt het mogelijk dat collectieve verzekeringen worden afgesloten. De Participatiewet maakt het mogelijk dat het college categoriale bijzondere bijstand kan verlenen in de vorm van een aanvullende zorgverzekering en aan inwoners aanbiedt. Er hoeft niet te worden nagegaan of ten aanzien van die persoon de kosten van die verzekering of premie ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn of gemaakt zijn (artikel 35 lid 3 Participatiewet).

De gemeente Enkhuizen heeft een collectieve zorgverzekering bij Univé afgesloten voor haar inwoners met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm. De vermogensgrens van de Participatiewet geldt niet voor deelname aan de verzekering. Deelnemers ontvangen collectiviteitskorting van de zorgverzekeraar. Het aanbod bestaat uit twee pakketten:

- Compact;
- Compleet.

Men kan de collectieve zorgverzekering aanvragen via www.gezondverzekerd.nl.

Premiebijdrage collectieve zorgverzekering

Het college kan op basis van artikel 35 lid 3 Participatiewet categoriale bijzondere bijstand verlenen in de vorm van een premiebijdrage. Mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm krijgen maandelijks € 10,⁰⁰ categoriale bijzondere bijstand voor het pakket 'compleet'. Met een inkomen tussen de 120% en 130% krijgt men enkel de collectiviteitskorting. De gemeente betaalt de bijzondere bijstand rechtstreeks aan Univé. De inkomensgrens van de Participatiewet geldt voor de collectieve zorgverzekering. Wanneer bij (her-)controle blijkt dat het inkomen boven de 130% bijstandsnorm is gestegen, wordt de deelname aan de collectieve zorgverzekering per 31 december van het betreffende jaar beëindigd.

9. Kosten voor rechtsbijstand, bewindvoering, mentorschap en curatorschap

9.1 Rechtsbijstand

Als gebruik wordt gemaakt van de diensten van een advocaat, moet daarvoor worden betaald. Soms komen daar ook nog andere kosten bij zoals griffierecht. Uit vaste jurisprudentie van de CRvB blijkt dat de noodzaak voor het verlenen van rechtsbijstand en het maken van kosten van griffierecht in beginsel kan worden aangenomen indien op grond van de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) krachtens toevoeging rechtsbijstand is verleend. Als dat niet het geval is, dient de gemeente zich aan de hand van de concrete omstandigheden een oordeel te vormen over de noodzaak van de gevoerde procedure. Indien een toevoeging is afgegeven door de raad voor rechtsbijstand en de kosten zijn vastgesteld, neemt het college de noodzaak van de kosten in beginsel aan. Het college kan een onderzoek instellen om te verifiëren of de werkzaamheden daadwerkelijk zijn verricht en of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd daadwerkelijk zijn gemaakt.

- De kosten voor rechtsbijstand die in aanmerking komen voor bijzondere bijstand betreffen de eigen bijdrage rechtsbijstand en griffiekosten. De kosten worden betaald conform het 'besluit eigen bijdrage rechtsbijstand';
- Voor griffiekosten geldt dat de aanvraag tot 6 weken na datum van de nota van de rechtbank kan worden ingediend;
- Voor de eigen bijdrage rechtsbijstand geldt dat de aanvraag tot 6 weken na de verzenddatum van de Civiel Toevoeging kan worden ingediend;
- Voor de kosten van rechtsbijstand is het niet van belang of de kosten al in rekening zijn gebracht indien de aanvraag binnen zes weken is ingediend;
- Voor griffiekosten is het niet van belang of de kosten reeds zijn betaald indien de kosten door de advocaat zijn voorgeschoten en de aanvraag binnen zes weken na datum beschikking van de rechtbank voor bijzondere bijstand is ingediend.

9.2 Bewindvoering, curatele en mentorschap

Voor bewindvoering, curatele en mentorschap geldt dat de noodzaak van de kosten daarvan als vaststaand moet worden beschouwd, als de rechter belanghebbende onder bewind c.q. curatele geplaatst heeft dan wel een mentor heeft benoemd. Het college kan in deze geen eigen afweging meer maken. Voor zover belanghebbende de kosten niet uit eigen middelen kan betalen, kan bijzondere bijstand worden verleend. Het college kan bij twijfel een onderzoek instellen om te verifiëren of de werkzaamheden daadwerkelijk zijn verricht en of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd daadwerkelijk zijn gemaakt.

- De kosten voor bewindvoering, curatele en mentorschap, die in aanmerking komen voor bijstand, betreffen de kosten zoals genoemd in de uitspraak/machtiging van de Rechtbank;
- Kosten voor bewindvoering, mentorschap en curatorschap kunnen tot maximaal zes weken na datum beschikking van de rechtbank voor bijzondere bijstand worden ingediend. Een verlengingsaanvraag kan met terugwerkende kracht worden toegekend aansluitend op de vorige toekenningsperiode, mits deze binnen 6 weken na het aflopen van de vorige toekenningsperiode is ingediend;
- Voor de kosten van bewindvoering, mentorschap en curatorschap is het niet van belang of de kosten al in rekening zijn gebracht;
- Tevens komen de griffiekosten in aanmerking voor bijzondere bijstand. Deze kunnen met terugwerkende kracht worden toegekend met de eerste nota voor bewindvoering,

mentorschap of curatorschap, mits deze binnen 6 weken na datum beschikking van de rechtbank voor bijzondere bijstand is ingediend.

- Wanneer bijzondere bijstand wordt gevraagd voor de kosten van beloning van familiale bewindvoering, dient men een door de rechtbank goedgekeurde rekening en verantwoording waarin de kosten zijn opgevoerd te kunnen overleggen.

9.3 Proceskosten tegenpartij

Soms wordt door de rechter bepaald dat (een deel van) de proceskosten van de tegenpartij moet worden betaald. Deze kosten komen in principe voor rekening van betrokkene.

Er zijn twee uitzonderingen:

- Als het proces is gevoerd op verzoek van Samenleving;
- Als door het winnen van het proces eigen inkomsten zouden worden verkregen of worden behouden.

In deze twee gevallen kunnen de kosten bij verlies van het proces via de bijzondere bijstand volgens de gebruikelijke bepalingen worden vergoed.

Voorliggende voorziening

Als het proces niet is gevoerd op verzoek van de afdeling samenleving of het draait niet om het verkrijgen van inkomen, dan komen de kosten voor rekening van de aanvrager.

Hoogte bijzondere bijstand

De rechter stelt de hoogte van de vergoeding vast. Deze komt voor bijzondere bijstand in aanmerking.

10. Hulp bij schulden

De gemeente biedt kosteloos schuldhelpverlening aan. Indien nodig wordt de schuldhelpverlening voor inwoners kosteloos ingezet door de gemeente, via een gecontracteerde partner. Voor de kosten van andere schuldhelpverleners wordt geen bijzondere bijstand verleend.

10.1 Budgetcoaching en budgetbeheer

Budgetcoaching en budgetbeheer worden kosteloos door de gemeente aangeboden. Aangezien dit geen wettelijke voorziening betreft, is het geen voorliggende voorziening voor de bijzondere bijstand. Indien een inwoner kiest voor particuliere budgetcoaching of -beheer, wordt de aanvraag beoordeeld volgens artikel 35 lid 1 van de Participatiewet.

10.2 Beloning WSNP-bewindvoerder

Als de rechter een WSNP-bewind heeft uitgesproken, staan de noodzaak van dit bewind en de daaraan verbonden kosten in beginsel vast. De WSNP-bewindvoerder heeft recht op een beloning voor zijn werkzaamheden. Voor de kosten van bewindvoering in het kader van de WSNP wordt geen bijzondere bijstand verstrekt. Bij een toereikende boedel worden de kosten geheel binnen het stelsel van de Faillissementswet (Fw) afgewikkeld. Er is dus reeds in de kosten voorzien. Is de boedel niet toereikend, dan kan de bewindvoerder subsidie aanvragen. Ook in dat geval is dus in de kosten voorzien en bestaat geen recht op bijzondere bijstand.

10.3 Schuldhelpverlening zelfstandigen

Schuldhelpverlening aan zelfstandigen en ondernemers wordt, voor inwoners kosteloos, uitgevoerd door Zuidweg & Partners. Er wordt geen bijzondere bijstand verleend voor kosten voor schuldhelpverlening aan ondernemers.

10.4 Middelen waarover men redelijkerwijs kan beschikken

Bij de berekening van de draagkracht in het kader van bijzondere bijstand kan het college alleen maar rekening houden met de middelen waarover een belanghebbende redelijkerwijs kan beschikken. Dat betekent dat de middelen waarover een belanghebbende vanwege een uitgesproken schuldsaneringsregeling op grond van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) niet feitelijk kan beschikken, niet kunnen worden meegenomen in een draagkrachtberekening bij een aanvraag om bijzondere bijstand.

Bij het bepalen van de draagkracht van een belanghebbende die deelneemt aan een minnelijke schuldregeling wordt aansluiting gezocht bij de bepaling van de draagkracht van een belanghebbende in de WSNP. Als een belanghebbende deelneemt aan een minnelijke schuldregeling dan kan belanghebbende eveneens feitelijk niet beschikken over zijn volledige inkomen. Belanghebbende heeft zich immers op grond van de schuldregelingsovereenkomst verplicht om het inkomen boven de beslagvrije voet of boven het vrij te laten bedrag (VTLB) te storten op een aangewezen rekening.

Als een belanghebbende is toegelaten tot de WSNP dan kan het college alleen de draagkracht berekenen over middelen waarover belanghebbende daadwerkelijk de beschikking heeft (zie [CRvB 01-02-2005](#), [ECLI:NL:CRVB:2005:AS5115](#) en [CRvB 18-04-2017](#), [ECLI:NL:CRVB:2017:1556](#)). Als de WSNP van toepassing is, dan kan een belanghebbende alleen daadwerkelijk beschikken over de middelen die buiten de boedel vallen. Met betrekking tot betalingen aan belanghebbende hanteert de CRvB het uitgangspunt dat deze alleen buiten de boedel vallen voor zover die op grond van artikel 295 lid 2 Fw buiten de boedel worden gelaten

(zie [CRvB 01-02-2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AS5115](#)). Het gaat dan om het vrij te laten bedrag (vtlb). Het vrij te laten bedrag bestaat uit de beslagvrije voet en verhogingen daarvan op grond van [het vtlb-rapport](#). Vaak heeft belanghebbende geen draagkracht, maar er zijn uitzonderingen mogelijk.

Situatie	Draagkracht	Rechtspraak
Vrij te laten bedrag lager dan of gelijk aan van toepassing zijnde bijstandsnorm	Geen draagkracht	CRvB 01-02-2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AS5115
Vrij te laten bedrag hoger dan van toepassing zijnde bijstandsnorm	Wel draagkracht	CRvB 18-04-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1556

11. Reiskosten

Men moet mogelijk reiskosten maken bij verschillende gelegenheden. Het algemene uitgangspunt is dat geacht wordt dat iemand uit een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm de vervoerskosten kan voldoen om in aanvaardbare mate deel te kunnen nemen aan het leven van alledag en sociale contacten te onderhouden. Hieronder zijn niet begrepen de kosten die samenhangen met een- als gevolg van bijzondere omstandigheden tijdelijk optredende - extra vervoersbehoefte. Bijzondere omstandigheden kunnen met zich meebrengen dat reiskosten voor de verlening van bijzondere bijstand in aanmerking kunnen komen.

11.1 Detentie

De reiskosten voor bezoek aan een familielid in detentie worden niet geacht te behoren tot de reguliere reiskosten welke uit de norm moeten worden voldaan. De detentie is een bijzondere omstandigheid. Staat de noodzaak van het bezoek vast, dan kan voor de kosten ervan bijzondere bijstand worden verleend.

11.2 Woon-werkverkeer

Kosten woon-werkverkeer komen in beginsel niet voor bijstandsverlening in aanmerking. Belanghebbende kan mogelijk wel een reiskostenvergoeding van zijn werkgever ontvangen. Indien het college het werk noodzakelijk acht voor (verdere) inschakeling in de arbeidsmarkt kan het vanuit het re-integratiebudget een voorziening aanbieden. Dit wordt uitgevoerd door WerkSaam.

11.3 Bezoek ziek familielid

Incidentele reiskosten in verband met bezoek van een ziek familielid dienen in beginsel te worden bestreden uit een inkomen op bijstandsniveau. Bijstandsverlening voor reiskosten in verband met bezoek aan een ziek familielid is mogelijk indien de kosten noodzakelijk zijn als gevolg van bijzondere omstandigheden in het individuele geval, die ertoe leiden dat die kosten niet uit de algemene bijstand en de aanwezige draagkracht kunnen worden voldaan.

11.4 Omgangsregeling

Reiskosten in het kader van een omgangsregeling (na echtscheiding) dienen te worden gedragen door de met de zorg belaste ouder. Blijft deze in gebreke, dan nog is de verlening van bijstand voor deze kosten niet aan de orde. Het is aan de gewezen echtelieden om hiervoor een oplossing te vinden.

11.5 Vrijwaringsbewijs

De kosten van ziekenvervoer behoren in principe tot de algemene noodzakelijke kosten van het bestaan. Alleen de kosten van het vrijwaringsbewijs (de eigen bijdrage voor zittend ziekenvervoer) behoren tot de kosten waar bijzondere bijstand voor mogelijk is.

12. Bijzondere bijstand voor vergunninghouders

Wanneer vergunninghouders in onze gemeente komen wonen is er recht op bijstand voor levensonderhoud. Ook krijgen zij te maken met extra kosten. Indien een vergunninghouder zich direct uit het Asielzoekerscentrum (AZC) zich in de gemeente vestigt heeft zij of hij doorgaans geen mogelijkheden gehad om te reserveren voor algemene kosten van het bestaan zoals de verhuiskosten, inrichtingskosten etc. Daarom gelden in onderstaande gevallen andere regels voor vergunninghouders bij de eerste vestiging uit het AZC.

12.1 Overbruggingsuitkering

Vanaf het moment dat de vergunninghouder in onze gemeente woont, is er recht op een uitkering levensonderhoud. Deze wordt verstrekt via WerkSaam. Deze uitkering wordt achteraf betaalbaar gesteld. De kosten, huur, energie, boodschappen, moeten worden betaald vanaf het moment dat iemand hier woont. Het voorschot van WerkSaam loopt gelijk met het recht op een uitkering en wordt verrekend. Dit betekent in de praktijk dat een vergunninghouder financieel een maand achter loopt.

Indien nodig wordt een overbruggingsuitkering verstrekt ter waarde van één maand algemene bijstand, exclusief vakantiegeld, voor het van toepassing zijnde huishoudtype.

12.2 Inrichtingskosten

De aan de vergunninghouder toegewezen woning moet worden ingericht. Kosten in verband met de inrichting van de woning behoren in principe tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en komen niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Dit betekent dat deze kosten uit het inkomen dienen te worden voldaan door te reserveren. Vergunninghouders zijn niet in staat geweest om te reserveren. Voor inrichtingskosten wordt leenbijstand verstrekt. De leenbijstand wordt in drie jaar tijd afgelost met 6% van de bijstandsnorm via WerkSaam. Resterend na afloop van deze drie jaar nog een bedrag, dan wordt dit omgezet in bijstand om niet.

12.3 Fiets

Een fiets behoort tot de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan. Dit betekent dat deze kosten uit het inkomen dienen te worden voldaan. Met de aanschaf van een fiets is een vergunninghouder in onze gemeente in staat om sociale contacten te onderhouden, boodschappen te halen, met vriendjes te spelen, naar school te gaan en naar de het treinstation te fietsen om zo naar Hoorn te kunnen gaan voor de inburgeringscursus. Daarom wordt voor vergunninghouders een fiets bij de eerste vestiging vanuit het AZC verstrekt. Omdat de aflossingsruimte reeds is benut voor het aflossen van de lening voor inrichtingskosten, kan in dit geval bijzondere bijstand om niet te worden verstrekt. De hoogte van de verstrekking sluit aan op de Prijzengids (NIBUD). De fiets kan worden verstrekt aan personen vanaf 4 jaar oud.

12.4 Extra kosten inburgering

Iedereen die inburgeringsplichtig is, moet het inburgeringsexamen doen. Dat geldt ook voor vergunninghouders. Zij zijn wettelijk verplicht om binnen 3 jaar het inburgeringsexamen te halen. De inburgeringscursus kost gemiddeld € 5.000. De vergunninghouder leent dit geld bij DUO (studiefinanciering). Slagen ze voor het inburgeringsexamen, dan hoeven ze deze lening niet terug te betalen. Slagen ze niet, dan betalen zij de lening terug.

Reiskosten naar inburgeringscursus

De vergunninghouders in onze gemeente volgen een inburgeringscursus in Hoorn. Hier zijn de dichtstbijzijnde gecertificeerde instanties. Bij het verplicht volgen van een inburgeringscursus kan worden gesteld dat de bijstandsnorm niet in deze reiskosten voorziet.

De reiskosten die een vergunninghouder dient te maken in het kader van de inburgering komen voor bijzondere bijstand in aanmerking op basis van de goedkoopste manier van openbaar vervoer op basis van de kosten van een schooljaar (40 weken). Hiertoe worden op voorhand lesroosters aangeleverd.

In uitzonderlijke gevallen is het voor een inburgeraar beter om een versnelde inburgeringscursus te volgen bij een universiteit in Amsterdam (VU of UvA) om daarna direct door te stromen naar een universitaire opleiding met studiefinanciering. Indien een vergunninghouder de toelatingsexamen heeft gehaald wordt bijzondere bijstand voor de reiskosten naar de inburgeringscursuslocatie verstrekt voor de periode van het versnelde traject (zes maanden). Het betreft het volgen van de inburgerings- en taalcursus niveau B1 en B2.

Eigen bijdrage kinderopvang voor volgen inburgeringscursus

Vergunninghouders krijgen de kinderopvangtoeslag van de Rijksoverheid voor deelname aan inburgering. Voor de kinderopvang moet een eigen bijdrage worden betaald. Dit bedrag komt voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Computer voor de inburgeringscursus

Tenslotte is voor het volgen van de inburgeringscursus een computer nodig. Een computer wordt eenmalig verstrekt aan volwassen vergunninghouders die een inburgeringscursus volgen indien noodzakelijk voor het volgen van de cursus. Voor het te verstrekken bedrag e.d. wordt verwezen naar de eigen computerregeling voor kinderen op het voortgezet onderwijs. Deze vergoeding is aanvullend op de reeds bestaande computerregelingen voor kinderen die voortgezet onderwijs volgen. Daardoor kan er per gezin recht zijn op meerdere computers. Van volwassenen op één postadres wordt verwacht dat zij een computer kunnen delen.

13. Incidentele woonkosten

Kostensoort:	Algemene kosten van bestaan
Draagkracht:	100% uit inkomen boven bijstandsnorm; 100% boven vrij te laten vermogen.
Vorm van bijstand:	Leenbijstand

Incidentele woonkosten zijn incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. De kosten worden geacht door belanghebbende uit een inkomen ter hoogte van de norm te kunnen worden voldaan, door middel van reserveringen of gespreide betaling achteraf. Verlening van bijzondere bijstand voor incidentele woonkosten is in beginsel alleen aan de orde wanneer belanghebbende vanwege bijzondere omstandigheden niet heeft kunnen reserveren voor betreffende kosten.

13.1 Verhuiskosten

Onder verhuiskosten wordt in dit verband verstaan:

- dubbele huur;
- vervoerskosten inboedel

Er wordt in principe geen bijzondere bijstand verleend voor verhuiskosten. De kosten in verband met verhuizing behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Voor een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten op medische of psychosociale gronden is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) aan te merken als een voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 5 onder e Participatiewet.

Indien er sprake is van een bijzondere omstandigheid waardoor de belanghebbende niet heeft kunnen reserveren voor betreffende kosten dan kan bijzondere bijstand worden verleend ter hoogte van de werkelijke gemaakte kosten van huur van een aanhanger of busje (incl. brandstofkosten) en/of de woonkosten van de nieuwe woning gedurende maximaal 1 maand, indien sprake is van dubbele lasten. Dit geldt als de belanghebbende binnen de gemeentegrenzen verhuist. Bij verhuizing naar een andere gemeente kan alleen bijzondere bijstand verleend worden voor de vervoerskosten. Wanneer er sprake is van een verhuizing naar onze gemeente, dan kan alleen bijstand verleend worden voor de overige kosten, te weten dubbele huur.

13.2 Opknapkosten

Maximale tegemoetkoming: € 300,00 op declaratiebasis (binnen drie maanden na toekenning). Met opknapkosten worden de kosten van inrichting bedoeld, die niet zien op duurzame gebruiksgoederen, zoals verf en behang. Bijzondere bijstand voor deze kosten dient in beginsel volgens de Participatiewet om niet te worden vertrekt. Wanneer in bijzondere omstandigheden maatwerk moet worden toegepast, kan het ook in de vorm van een lening worden verstrekt. Bijzondere bijstand voor opknapkosten kan worden vertrekt wanneer er sprake is van een noodzakelijke verhuizing. Hiervan is in ieder geval sprake als de belanghebbende:

- verhuist naar een andere huurwoning vanwege een echtscheiding;
- verhuist als gevolg van een verhuisverplichting in verband met een huur die boven de huurgrens uitstijgt;
- voor het eerst verhuist na het verlaten van een AZC.

13.3 Inrichtingskosten (duurzame gebruiksgoederen)

Kostensoort:	Algemene kosten van bestaan
Draagkracht:	100% uit inkomen boven bijstandsnorm; 100% boven vrij te laten vermogen.
Vorm van bijstand:	Leenbijstand

De maximumbedragen voor woninginrichting worden afgeleid van de bedragen zoals genoemd in de NIBUD prijzengids. Het bedrag voor inrichting bedraagt maximaal 50% van de geldende NIBUD prijzen omdat veel artikelen tweedehands kunnen worden aangeschaft. Bij de toekenning van bijzondere bijstand voor inrichtingskosten wordt altijd rekening gehouden met reeds aanwezig meubilair. Indien uit een opgave van belanghebbende blijkt dat de noodzakelijke kosten lager zijn, dan wordt dit lager bedrag genomen.

Gezinshereniging bij buitenlandse werknemers (niet bedoeld statushouders)

In de kosten van woninginrichting veroorzaakt door gezinshereniging wordt, als zijnde in voldoende mate voorzienbare kosten, geen bijstand verleend.

Eerste inrichting

In beginsel zijn de kosten voor inrichting voor degene die voor het eerst zelfstandig gaan wonen algemene kosten van bestaan en dient hiervoor te worden gereserveerd of te worden geleend. Er zijn bijzondere situaties denkbaar: een jongere die vanuit stichting Parlan of andere instelling zelfstandig gaat wonen. In dat geval kan bijstand om niet worden verstrekt.

Het bedrag dat belanghebbende had kunnen reserveren voor een te voorziene verhuizing, komt in mindering op het bedrag waarvoor borgstelling wordt verleend of (leen)bijstand toegekend wordt. Voor de uitbetaling van de leenbijstand en de verstrekking van de borgstelling dienen de betalingsbewijzen overlegd te worden. Eventueel kan vooraf bevoorschotting plaatsvinden op basis van een eerste inschatting. Voor zover er geen betalingsbewijzen zijn overlegd, komt de bijstand niet tot uitbetaling. De kosten dienen binnen maximaal drie maanden na toekenning gedeclareerd te worden. Er wordt door de gemeente beoordeeld of de bijstand is uitgegeven aan het daarvoor bestemde doel, of de hoogte van de uitgaven ongeveer overeenkomt met het bedrag.

13.4 Vervanging duurzame gebruiksgoederen

Onder de volgende voorwaarden wordt bijzondere bijstand ter vervanging van duurzame goederen om niet verstrekt:

- Belanghebbende moet gedurende een aaneengesloten periode van 36 maanden aangewezen zijn op een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. De periode van 36 maanden wordt evenredig verlengd ingeval een korte periode van ten hoogste drie maanden per periode van 12 maanden hogere inkomsten dan 120% van het sociaal minimum worden genoten.
- In het geval van medische indicatie; een medisch advies moet worden opgevraagd.
- Het vervangen van het gebruiksgoed is geen gevolg is van moedwillige vernieling of nalatige verwijtbaarheid, onachtzaamheid of verkeerde handelingen waardoor de goederen kapot zijn gegaan.
- Het betreft de vervanging van één van de volgende duurzame gebruiksgoederen:
 - een wasmachine
 - een koelkast
 - een gasstel/kookplaat/fornuis
 - een bed en een matras

De gemiddelde afschrijftermijn voor deze duurzame gebruiksgoederen wordt vastgesteld op 10 jaar. Tot 10 jaar wordt bekeken of reparatie mogelijk is.

14. Begrafenis en crematie (uitvaartkosten)

In dit hoofdstuk wordt een onderscheid gemaakt tussen de uitvaartkosten als er een opdracht tot lijkbezorging is gedaan en de situatie als er geen opdracht tot lijkbezorging wordt gegeven.

Bij het berekenen van de draagkracht wordt uitgegaan van de bedragen van noodzakelijke kosten, zoals genoemd in de NIBUD prijzengids. Geen rekening gehouden met de eventuele meerkosten van de begrafenis / crematie.

14.1 Opdracht tot lijkbezorging

De begrafenis kosten komen voor rekening van degene die opdracht geeft voor de begrafenis. Als iemand overleden is, moeten de kosten van lijkbezorging worden voldaan door de bloed- en aanverwanten, die krachtens het Burgerlijk Wetboek tot onderhoud van de overledene verplicht zouden zijn geweest. Het uitgangspunt is dat belanghebbende zelf kan voorzien in de noodzakelijke kosten van lijkbezorging, door middel van:

- uitvaart-, levens- of ongevallenverzekering;
- een lidmaatschap van een speciale vereniging, zoals een uitvaartvereniging;
- een in een depositofonds gestort bedrag met begrafenis/crematiebestemming;
- een overlijdensuitkering ingeval de overledene een uitkering ontving krachtens de Algemene Ouderdomswet (AOW), de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Werkloosheidswet (WW) e.a.;
- spaargelden (inclusief het vrij te laten vermogen op grond van artikel 34 lid 2 van de Participatiewet);
- de nalatenschap.

Als de middelen niet toereikend zijn en de nabestaanden de kosten van lijkbezorging niet of niet geheel voor hun rekening (kunnen) nemen bestaat de mogelijkheid om bijzondere bijstand te verstrekken aan één of meerdere nabestaanden. De opdrachtgever kan de nabestaanden (zoals genoemd in de Wet op de lijkbezorging) aanspreken voor de kosten.

De nabestaanden kunnen ieder afzonderlijk voor hun aandeel in de kosten bijzondere bijstand aanvragen in de gemeente waarin zij woonachtig zijn. Bijstand wordt alleen verstrekt indien de nabestaande niet over voldoende middelen beschikt om de kosten te betalen, en alleen voor hun aandeel van de kosten (ongeacht of de andere eerstegraads familieleden meebetalen of niet).

Tot de noodzakelijke kosten kunnen worden gerekend de kosten;

-van de begrafenisondernemer, -verbonden aan het afleggen en opbaren van de overledene, -van de schouwarts, - vervoer overledene naar rouwcentrum, - gebruik rouwcentrum en/of aula, - eenvoudige kist, -van de crematie, -koffie in de condoleancekamer, -advertentie in het Noord Hollands Dagblad, -bloemen, -van de akte van overlijden, -lijkwagen en dragers, -legeskosten en eventuele schouw en verzegelingskosten, - eenvoudige grafsteen of as bestemming. De hoogte van de verstrekking sluit aan op de Prijzengids (NIBUD).

Bijstandsverlening voor begrafenis- of crematiekosten in het buitenland van een (in Nederland of in het buitenland) overleden persoon is niet mogelijk. Ook voor reiskosten om een begrafenis of crematie in Nederland of het buitenland bij te wonen wordt geen bijzondere bijstand verstrekt. Dit betreffen incidentele reiskosten waarvoor gereserveerd dient te worden. Daarnaast geldt er binnen de Participatiewet het territorialiteitsbeginsel: kosten gemaakt in het buitenland vallen niet onder de Participatiewet.

14.2 Geen opdracht tot lijkbezorging

Er zijn ook wel eens situaties waarin er niemand is die de opdracht tot lijkbezorging kan (of wil) verstrekken. In die situaties is de Wet op de Lijkbezorging van toepassing. De Wet op de Lijkbezorging biedt in bijzondere gevallen de mogelijkheid om de uitvaart van een overledene te regelen. In het algemeen zal een beroep op deze wet echter pas mogelijk zijn als is gebleken dat er geen nabestaanden zijn die uitvaartkosten kunnen (met inbegrip van het vragen van bijstand voor deze kosten) of willen voldoen. Deze kosten worden niet bekostigd uit de bijzondere bijstand.

15. Individuele inkomenstoelage

Inkomensgrens: 120% bijstandsnorm - voor 3 jaar of langer- en geen vermogen hoger dan de norm Participatiewet.

Leeftijd: vanaf 21 jaar

Frequentie: Eén maal per 12 maanden

De bedragen zijn vastgelegd in de verordening Individuele inkomenstoelage gemeente Enkhuizen.

Nadere voorwaarden Individuele inkomenstoelage

In de Verordening individuele inkomenstoelage gemeente Enkhuizen 2015 is geregeld onder welke voorwaarden mensen recht hebben op een Individuele inkomenstoelage. In de verordening is tevens vastgelegd wat wordt verstaan onder langdurig laag inkomen en de hoogte van de toelage.

De gemeente dient altijd te beoordelen of aanvrager zicht heeft op inkomensverbetering. Daartoe worden de volgende twee zaken getoetst, zoals opgenomen in artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, én
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Zicht op inkomensverbetering

De gemeente Enkhuizen verstaat onder het begrip 'geen zicht op inkomensverbetering': aanvrager heeft geen uitzicht, op midden lange termijn (in principe drie jaar), op betaalde arbeid. Enkele indicatoren hiervan zijn:

- Zorgcliënten (mensen die door WerkSaam zijn ontheven van hun arbeidsverplichting);
- Mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (Wajong, WIA, WAO, WAZ uitkering);
- Mensen met een WSW of beschutwerk indicatie;
- Mensen boven 60 jaar.

Een individuele afweging is altijd nodig. Het hebben van een baan, ook al levert dat langere tijd een laag inkomen op, kan ook arbeidsmarktperspectief geven. Een Wsw-dienstbetrekking kan bijvoorbeeld gericht zijn op het bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van de werknemer met het oog op het verrichten van arbeid onder normale omstandigheden. Die doelstelling is echter niet voor iedereen een haalbaar streven.

Inwoners die in principe wel uitzicht op inkomensverbetering hebben zijn:

- Studenten die een beroeps- of wetenschappelijke opleiding volgen. Voor studenten en degenen die korter dan drie jaar geleden een studie hebben afgerond, geldt dat zij ondanks hun laag inkomen geen recht op een inkomenstoelage hebben omdat ze uitzicht hebben op inkomensverbetering.
Studenten die tevens een arbeidsbeperking hebben behoren niet tot deze uitsluitingsgroep.
- Vergunninghouders in de eerste drie jaar van aankomst omdat ze nog moeten onderzoeken wat hun kansen zijn op de Nederlandse arbeidsmarkt. Wederom gaat het om een individuele beoordeling. Het kan zijn dat een vergunninghouder een (niet eerder gediagnosticeerde) arbeidsbeperking heeft.

Verrichte inspanningen

Voor toekenning dient aanvrager aantoonbaar inspanningen te hebben geleverd om tot inkomensverbetering te komen. Het uitgangspunt van de regeling is dat inwoners ook een verantwoordelijkheid hebben om hun inkomenspositie te verbeteren. Voldoende inspanning leveren is afhankelijk van de krachten en bekwaamheden van de persoon, maar de volgende richtlijnen helpen bij de beoordeling.

Voor mensen met een algemene bijstandsuitkering is een indicator van inspanning onder meer solliciteren op werk. WerkSaam beoordeelt of iemand voldoende inspanning levert; bij onvoldoende inspanning kan WerkSaam een maatregel opleggen. Indien er geen maatregel is opgelegd door WerkSaam gaan wij er vanuit dat voldoende inspanning is geleverd. Tenzij uit een andere bron een ander beeld ontstaat. Als een maatregel is opgelegd dient het wel het gevolg te zijn van onvoldoende inspanning op het re-integratietraject.

Voor mensen met een gedeeltelijke arbeidsongeschiktheidsverklaring van het UWV kan het oppakken van vrijwilligerswerk of deelname aan re-integratietrajecten worden gezien als inspanningen als hiermee iemand participeert in de samenleving.

16. Overig

Uittreksels BRP

Omschrijving kosten

De uittreksels uit de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) kunnen worden verkregen bij Dienstverlening. Aan een uittreksel zijn kosten verbonden.

Hoogte bijzondere bijstand

Afhankelijk van het doel kunnen de kosten van het aanvragen worden vergoed.

Draagkracht

Voor deze kosten is de draagkrachtberekening van 120% van toepassing

Vorm bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand wordt in beginsel om niet verleend.

17. Periodieke woonkosten

17.1 Woonkostentoeslag bij een huurwoning

De Wet op de huurtoeslag wordt uitgevoerd door de Belastingdienst. Bij een (actueel) minimuminkomen hoort een bepaald bedrag aan huurtoeslag. Zijn er wijzigingen in het inkomen dan moet dit worden doorgegeven en wordt de huurtoeslag navenant naar boven of beneden aangepast. Na afloop van het jaar wordt een definitieve vaststelling gemaakt. De rol van de woonkostentoeslag is daarmee minimaal. Slechts in uitzonderingssituaties (bijvoorbeeld de statushouders) waarin er (nog) geen volledige aanspraak is op huurtoeslag, zal de aanspraak op bijzondere bijstand in de vorm van een woonkostentoeslag onderzocht moeten worden. Indien belanghebbende een huurwoning bewoont en door bijzondere omstandigheden niet het bedrag aan huurtoeslag ontvangt dat bij zijn inkomen hoort, dan kan woonkostentoeslag worden verleend. De woonkosten mogen niet hoger zijn dan het van toepassing zijnde bedrag vermeld in artikel 13 van de Wet op de huurtoeslag (zie hieronder 4.03). Onder woonkosten van een huurwoning wordt verstaan de huurprijs als bedoeld in de wet op de huurtoeslag (artikel 1, sub d). De toeslag wordt berekend in overeenstemming met het bepaalde in hoofdstuk 3, paragraaf 3, van de Wet op de huurtoeslag. De door de Belastingdienst toegekende huurtoeslag wordt in mindering gebracht op de woonkostentoeslag. Het draagkrachtpercentage is 100. Dit betekent dat de volledige draagkrachtruimte als draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Woonkostentoeslag bij een eigen woning

Voor woningeigenaren blijft de toepassing van de woonkostentoeslag onverkort noodzakelijk. Indien er sprake is van een eigen woning wordt onder woonkosten verstaan de kosten die de eigenaar verschuldigd is voor:

- a. de hypotheekrente, hiervan wordt 70% genomen;
- a. de rente over een afgesloten persoonlijke lening, indien aangetoond wordt, dat de lening is afgesloten om de aankoop van de woning mede te financieren, hiervan wordt 70% genomen;
- c. het eigenaarsaandeel onroerendzaakbelasting;
- d. de premie voor de opstalverzekering;
- e. de erfpachtcanon;
- f. de omslagheffing voor huiseigenaren (waterschapslasten);
- g. een vast bedrag voor de kosten van groot onderhoud en ingrijpende reparaties.

De (hypotheek)rente wordt voor 70% genomen omdat deze rente tevens aftrekbaar is voor de inkomstenbelasting. Het percentage teruggaaf ligt op iets meer dan 30%. Door slechts 70% in de berekening op te nemen hoeft de belastingteruggaaf niet te worden teruggevorderd voor dat gedeelte dat betrekking heeft op de hypotheekrente.

De woonkosten mogen niet hoger zijn dan het van toepassing zijnde bedrag vermeld in artikel 13 van de Wet op de huurtoeslag. De woonkostentoeslag wordt vastgesteld naar analogie van de Wet op de huurtoeslag (hoofdstuk 3, paragraaf 3). Dit betekent dat minimaal een bedrag aan "normhuur" voor rekening van de woningeigenaar blijft, naast de percentages die conform de berekening van de huurtoeslag voor eigen rekening blijven. Eventuele bijdrage bijzondere woonlasten wordt op de woonkostentoeslag in mindering gebracht.

Het draagkrachtpercentage is 100. Dit betekent dat de volledige draagkrachtruimte als draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Woonkostentoeslag boven de huurgrens van de huurtoeslag

Indien een huurwoning, dan wel een eigen woning wordt bewoond, waarvan de woonkosten hoger zijn dan het van toepassing zijnde bedrag vermeld in artikel 13 van de Wet op de huurtoeslag, wordt voor ten hoogste een jaar een toeslag verleend. De toeslag wordt als volgt berekend:

- Totaal huurbedrag € X,-
- Maximale huurgrens van de huurtoeslag € Y,-
- Restant huurbedrag € X,- -/- € Y,-

Voor dat deel van de huur tot € Y,- wordt de berekening van de huurtoeslag toegepast.

Voor het restant huurbedrag boven de huurgrens van de huurtoeslag wordt 100% aan woonkostentoeslag toegekend. Aan de verlening van de bijzondere bijstand wordt de verplichting verbonden, dat de belanghebbende alles in het werk stelt om goedkopere woonruimte te verkrijgen, die het best overeenstemt met de eigen financiële omstandigheden en mogelijkheden. Voor een koopwoning betekent dit dat de woning te koop wordt gezet voor een realistische prijs, er bij een tophypotheek met de bank afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld de makelaarscourtage, dat de woning goed wordt onderhouden, enzovoort. Voor een huurwoning betekent dit dat actief wordt gezocht naar een andere woning door inschrijving, reageren op advertenties enzovoort.

De toeslag wordt telkens voor één jaar verlengd, indien en zolang naar het oordeel van burgemeester en wethouders de belanghebbende nog niet heeft kunnen voldoen aan de voorwaarde om goedkopere woonruimte te verkrijgen.

Het draagkrachtpercentage is 100. Dit betekent dat de volledige draagkrachtruimte als draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Vergoeding verhuis- en (her)inrichtingskosten

Indien aan de voorwaarde van het verkrijgen van goedkopere woonruimte is voldaan wordt aan de belanghebbende een verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding toegekend. De hoogte van de verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding wordt afgestemd op de noodzakelijk te maken kosten en de NIBUD prijzengids.

17.2 Kosten huis

Brandschade

Sommige schades kunnen bij de verhuurder worden gedeclareerd. In principe dient men zich voor brandschade voldoende te verzekeren. Is men niet verzekerd dan ligt de verantwoordelijkheid daarvoor bij belanghebbende. Deze zal zelf een oplossing moeten zoeken zoals een lening bij de Kredietbank. Als de lening wordt afgewezen kan in bijzondere omstandigheden leenbijstand worden verstrekt conform de NIBUD prijzengids.

Huur en vaste lasten tijdens detentie of TBS

Op grond van de Participatiewet heeft degene die rechtens zijn vrijheid is ontnomen geen recht op bijstand. Er kunnen omstandigheden zijn om toch bijstand te verstrekken ter hoogte van de huur en vaste lasten. Het gaat hier om een periode van maximaal 3 maanden. Verblijft iemand langer in detentie of TBS dan is het financieel gunstiger de huur op te zeggen en is er geen noodzaak tot bijstandsverlening. De drie maanden kunnen dan gebruikt worden om de opzegging van de huur etc. te regelen. Wil iemand desondanks de woning aanhouden dan komt dit voor eigen rekening. Bij zeer zwaarwegende omstandigheden kan na drie maanden leenbijstand worden verstrekt. Hiervoor dient de noodzaak te worden aangegeven door de belanghebbende of de reclassering. Bij ZW, WAO, WAZ, Wajong, TW en ANW loopt de uitkering nog een maand door na detentie of opname. Dit in tegenstelling tot de Participatiewet die onmiddellijk wordt beëindigd.

Huur en vaste lasten tijdens opname inrichting (geen TBS)

Personen die zijn opgenomen in een inrichting/ ziekenhuis moeten hun woning "tijdelijk" verlaten. Verblijft belanghebbende in een inrichting/ zorginstelling dan kan het zo zijn dat het verstandig is dat de woning wordt aangehouden. Van geval tot geval dient de noodzaak te worden vastgesteld

- Indien een klant tijdelijk, als uitgangspunt geldt maximaal drie maanden, verblijft in een inrichting (bijvoorbeeld bij revalidatie of observatie) of als belanghebbende in de weekenden naar huis gaat, dan loopt de Participatiewet-uitkering voor levensonderhoud door en vindt geen normwijziging plaats. Er is in dat geval geen reden om voor huur en vaste lasten bijzondere bijstand te verstrekken.
- Dit ligt anders als de zak- en kleedgeldnorm wordt verstrekt. Voor de extra kosten (vaste lasten en huur en eventuele reiskosten bij weekendverlof) kan bijzondere bijstand worden verstrekt.

Vergoeding verhuis- en (her)inrichtingskosten

Indien aan de voorwaarde van het verkrijgen van goedkopere woonruimte als bedoeld in de beleidsregel 'Woonkostentoeslag boven de huurgrens van de huurtoeslag' is voldaan wordt aan de belanghebbende een verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding toegekend. De hoogte van de verhuis- en (her)inrichtingskostenvergoeding wordt afgestemd op de noodzakelijk te maken kosten en de NIBUD prijzengids.

18. Slotbepalingen

18.1 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang 1 januari 2022 onder gelijktijdige intrekking van de Beleidsregels bijzondere bijstand Enkhuizen 2021.

18.2 Overgangsrecht

Aanvragen welke zijn ingediend voor 1 januari 2022 worden als zodanig getoetst. De aanvraagdatum is leidend, niet de toekenningsdatum. De toekenningsdatum kan wel worden gehanteerd wanneer blijkt dat de beleidsregels vanaf 1 januari 2022 gunstiger zouden zijn voor de inwoner dan de beleidsregels over 2021. Verder wordt de toekenningsdatum gehanteerd wanneer de aanvraag een verzoek tot verlenging betreft welke tijdig is ingediend en waarvan de toekenningsperiode in 2022 ligt.

18.3 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als Beleidsregels bijzondere bijstand Enkhuizen 2022.

Vastgesteld bij collegebesluit in de vergadering van burgemeester en wethouders van 30 november 2021.

Enkhuizen, 30 november 2021

Burgemeester en wethouders van Enkhuizen

De secretaris,

De burgemeester,

Dhr. A.N. van den Bergh

Dhr. E.A. van Zijlen

Begrippenlijst

Bijstandsnorm 100%	Het inkomen is gelijk aan de hoogte van de bijstandsuitkering (netto ± € 1060,- p.m.).
Bijstandsnorm 110%	Het inkomen is ongeveer gelijk aan de hoogte van de AOW uitkering (netto ± € 1160,- p.m.).
Bijstandsnorm 120%	Het inkomen is ongeveer gelijk aan de hoogte van het loon van mensen die werken bij een sociale werkplaats (netto ± € 1200,- p.m.).
Draagkrachtruimte	Het verschil tussen het inkomen (en in aanmerking te nemen vermogen) van belanghebbende en de bijstandsnorm 100%. Dit moet belanghebbende eerst aanwenden om de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd te betalen.
Draagkrachtperiode	Het begin en de duur van de periode waarover het vermogen en het inkomen in aanmerking wordt genomen. Dit betreft in principe een periode van 12 maanden volgend op de aanvraag voor bijzondere bijstand.
Bijstand 'om niet'	Bijstand die niet terugbetaald hoeft te worden.
Leenbijstand	Bijstand die wel terugbetaald dient te worden.
Duurzame gebruiksgoederen	De grotere aankopen die men slechts eens in de zoveel jaar aanschaft, bijvoorbeeld een koelkast of een wasmachine.